Intetsteds i Literaturen har jeg truffet en finere, ømmere og mere forstaaende Skildring af Børn og af Forholdet mellem Moder og Barn, end i denne Bog; med faa Ord tegner Forfatterinden et levende Billede af fire ejendommelige og fine Børneskikkelser. Skildringen af en lille 3 Aars Piges Sorg over at skulle skilles fra sin Moder, og Moderens Fortvivlse, er skildret med en nænsom og skælvende Medlidenhed med de Børn, som ulykkelige Forhold river bort fra Moderen, og som maa nøjes med den ofte noget haardhændede Opfostring, som Samfundet under dem.

En hæftig og oprevet Bitterhed over den Uret, der gennem Tiden er øvet overfor Kvinden, gaar som en Understrøm gennem Bogen; at den derved maaske bliver noget ensidig og ikke ganske retfærdig overfor Mændene, er jeg ikke blind for. Men det er nu Kvindernes Tragedie, denne Kvinde har Blik for og har villet skrive; saa maa Mændene selv om at skrive deres.

Johanne Asmund,
f. Rode.

Tak.

Som Tak for Landsforbundets Telegram til Fru Ann Margret Holmgren i Anledning af hendes 60-arige Fødselsdag har vi modtaget følgende:

»*Mitt varmaste tack för all vänlighet paa min sextiårsdag.*

Ann Margret Holmgren.
f. Tersmeden.

Bør Kvinder have samme Løn som Mænd?

Det var udmærket, at Hr. Jørgensen fik rejst dette Spørgsmaal, der oftest af Kvindesagens Tilhængere besvares med et ubetinget: »Ja«, men som dog maaske trænger til at drøftes nøjere. Efter i lang Tid nøje at have tænkt over Spørgsmaalet, er jeg kommen til det Resultat. at det bedste vilde være ikke at trække Linjen mellem Mænd og Kvinder, men mellem Forsørgere og Ikkeforsørgere. — Hvis en Kvinde er Forsørger, hvad der dog maatte kunne konstateres nogenlunde let, burde hun have samme Løn som en mandlig Forsørger. At det skulde være retfærdigt at lønne en ugift Kvinde ligesaa højt som en gift Mand med Familie, kan intet fornuftigt Menneske mene. Deres Kaar vilde jo blive ganske forskellige. Mens hun vil kunne tilbringe sine Ferier paa Udenlandsrejser, maa han hjælpe sine Børn at luge i en Kolonihave paa Nørrebro. En Indsender, Fru Solvej, har i »Kvindevalgret«s Febr. Nr. kaldt Fordringen — samme Løn for samme Arbejde — »retfærdig og logisk«. — For en øjeblikkelig Betragtning ser det ogsaa saadan ud: men naar hun anfører Fagforeningernes Krav og Gennemførelse af *ensartet Timeløn* for alle Arbejdere som et Eksempel paa denne Retfærdighed og Logik, saa forekommer det mig rigtignok, at — Fruen har været saa uheldig at bevise det modsatte. Det er muligt, at det var nødvendigt for Arbejderne at forme deres Krav saaledes for at opnaa noget, men saa viser det blot, at der er Grænser for en Fagorganisations Magt; men at det var en Uretfærdighed mod de ældre Arbejdere forekommer mig indlysende, og at det skulde være *logisk* at lønne unge og uerfarne Arbejdere ligesaa højt som ældre og øvede, synes mig en mærkelig Paastand. Fru Solvej paastaar længere nede, at naar Talen er om mandlige Arbejdere er det Standpunkt, at Forsørgeren skal lønnes højere »forladt og forkastet«. Ja, altsaa naar det gælder timelønnede Arbejdere. Men hvor det gælder f. Eks. Embedsmænd, der har den unge begyndende, som i de fleste Tilfælde ikke er gift, meget mindre end den ældre, som for det meste er gift, og som naturligvis og retfærdigvis ogsaa ved Anciennitetstillæg faar sin større Erfaring og Øvelse paaskønuet.

Fru S. skriver endvidere: »Den Praksis, at Kvinder lønnes lavere af Hensyn til de mandlige Forsørgere, bør derfor mødes med bestemt Modstand af alle Kvinder . . .«, og her er vi enige. Som ovenfor sagt, mener jeg jo nemlig, at Grænsen ikke skal trækkes mellem Mænd og Kvinder, men mellem Forsørgere og Ikkeforsørgsre, Og jeg synes, at Kvindesagens Tilhængere og Forkæmpere maa vel huske paa, at ved et kategorisk Forlangende om samme Løn for samme Arbejde, kan de let komme til at modarbejde den utvivlsomt humane Betragtning, der, selv om den ikke er umiddelbart logisk, ligger til Grund for de mandlige Forsørgeres højere Løn; den er blot ikke fuldt gennemført, saalænge kvindelige Forsørgere ikke ogsaa regnes med. Statsløn for alle Mødre er et efter min Mening ganske usmageligt Begreb. —

Til Forslaget om Statsløn for Mødre har Fru S. knyttet et andet: Mandens Fritagelse for Forsørgelsespligt, som vil blive modtaget med Jubel af alle de Mænd, der betragter det som et kedeligt og generende Uheld, naar de har sat et Barn i Verden, som noget der kan paadrage dem højst ubelejlige Forpligtelser. De vil faa en let og glad Samvittighed og ikke tage sig det nær, om Uheldet skulde gentage sig. For den Slags Mænd vil alle »malpropre økonomiske Bimotiver« ganske forsvinde fra det erotiske Problem, og deres Moral vil utvivlsomt skyde smukke nye Vækster.

Men der er ogsaa andre Forhold. Lad os tage en Arbejderfamilie med en aarlig Indtægt af 12—1500 Kr. Hvis det indføres, at Konen faar Moderløn af Staten, vil hun blive et Aktiv, der stadig vil stige med Familiens Forøgelse. Tror Fru S., at de malpropre Bimotiver vil forsvinde fra Arbejderens erotiske Følelser. Vi kan tage et andet Ydereksempel: en Direktør med en Aarsindtægt af f. Eks. 30,000 Kr. Han gifter sig med en selvforsørgende Dame. I de fleste Tilfælde vil hun maaske styre hans Hus, hvad der jo ogsaa vil passe bedst, hvis hun er Moder. Lad os antage, at hun faar en passende Gage — 500 Kr. og frit Ophold — samt sin Moderløn af Staten. Af sin Mand kan hun jo kun modtage Ubetydeligheder i Form af Gaver, hvis det er Alvor med Selvforsørgelsen. Begge Parter bidrager til Barnets Ophold; ellers bliver vist baade Selvstændigheden og Moderens Ret over Barnet illusoriske. Det vil ikke være nødvendigt at udmale de to Menneskers Situation nøjere for at forstaa, at et Sam-